Huszadik évfolyam. 107. szám. Kolozsvárt, péntek, május 12. 1899.

Szerkesztői iroda:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék“ előfizetési dija:

Egész évre	16 forint.	Negyedévre	4 forint.
Félévre	8 forint.	Egy hóra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára **4** krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklám sora **1 forint.**
Bélyeg-illeték minden hirdetés után **30 kr.**

Hivatalos közlemények sora **5 forint.**
Nyilttéri czikkek garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

A kuriai biráskodás.

Budapest, május 11.

Tegnap volt a nagy ütközet a főrendiházban a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslat felett.

A harcz igen szép látványt nyujtott s a küzdök nemes fegyverekkel igyekeztek maguknak a győzelmet biztositani.

A vége az lett, hogy a kuriai biráskodásról szóló javaslatot minden módositás nélkül szavazta meg a főrendiház.

E nevezetes ülés lefolyása következő volt:

Budapest, május 10.

A főrendiházban ma vivták meg a szószék-szakasz csatáját. Az ülés impozáns volt, a nagy egyházpolitikai vitákra emlékeztetett. A főrendek rendkivüli számmal jelentek meg. Szakadó zápor verte a Nemzeti Muzeum födelét, a csuf idő minden élő lelket elriasztott a kertből, csak a fogatok gőrögtek szakadatlan sorban végig rajta a kapualjba. Az egyházfejedelmek, világi mágnások, klerikálisok és liberálisok éppen oly szokatlan számmal vonultak föl az ülésterembe s a karzatot is éppen ugy megostromolta az előkelő hallgatóság, mintha most is élethalál-harczra készülődnék az egyház és állam.

Az ülésterem, mikor a fekete magyar ruhában megjelenő Károlyi Tibor gróf fölvonult az elnöki székbe, az utolsó zugig megtelt. A püspöki kar, élén a két kardinálissal-Vaszary herczegprimással és Schlauch püspökkel, teljes számmal jelen volt, kivéve a beteg Schuster váczi és Zalka győri püspököt. A herczegprimáson, mint rendesen, most is földig érő bibor palást volt, ellenben a váradi püspöknek csak a hófehér haján piroslott bibor kapuczium. A padok elsejében ült Samassa, az egri, Császka, a kalocsai és mögöttük a püspökök, lila kapucziummal fejükön, egyik-másik lila palliummal vállán. De mig a katolikus főpapság ily tüntető módon jelent meg, velük szemben a görög keleti egyházfők padjában a fiatal Bogdanovics budai szerb püspök egymagában ült. A jobboldalon most is jelen volt a régi egyházpolitikai ellenzék, Zichy Nándor és Eszterházy Miklós Móricz gróffal, de látnivaló volt, hogy megfogyatkozott számban és a kormány tábora nagyon jobbfelé szoritotta határát. A baloldalt és a középet nagy tömegben foglalták el a kormányt támogató főrendek, a kinevezettek csaknem mind eljöttek, talán egyedül Jókai maradt el, a ki mostanában gyöngélkedik. A zászlós urak közül is csak a legujabb s legérdekesebb: br. Bánffy Dezső hiányzott. Itt-ott kivált egy katonai uniformis: Lobkovitz herczeg hadtest-parancsnok, Barcsay, a magyar testőrség tagja. A kormány teljes számmal jelen volt.

A karzatot képviselők, hölgyek — sok mágnásasszony — és egyéb kiváncsiak tolongó tömege foglalta el. Az ujságirók alig tudtak a hallgatóság sürü sokaságán át a helyükhöz vergődni.

A kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslat gyorsan napirendre került és általános mozgás közt szólásra emelkedett a herczegprimás. Azzal kezdette, hogy törvényjavaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadja, de abban, ha bár nagyon halvány reményben, hogy a sérelmes intézkedéseket kihagyják. Elfogadja azért, mert azt hiszi, hogy a törvény a közéletre üdvösen fog hatni. A kardinális ezután az őt fájdalmasan érintő szakaszokat ostromolta, helyenkint fölötte élesen. Általános nagy föltünést okozott, mikor arra mutatott rá, ha már külföldi törvénynyel experimentálnak, miért nem azzal tesznek kisérletet, mely bevált: a kerületek decentralizálásával és a titkos szavazással. A herczegprimás a szakaszt nagyon sötét és vigasztalan szinben látja, élénk és hatásos polemiájában néhány frappáns példával is keserves jövendőt világitott meg. Olyan beszéd volt, mely ha a parlamenti tárgyalások idején hangzik el, bizonyára nagy sulylyal nehezedik a mérlegre.

Samassa érsek, a ki a herczegprimás urán átvette a szót, még élesebb volt. Ő a denunciálás, a diffamálás, félremagyarázás kiapadhatatlan forrását látja a szakaszokban, mit el sem fognak kerülhetni. Nagy és nevezetes beszédet mondott, melyben a szakaszokat Napoleon eszméi visszatükrözödésének állitotta. Érdekesen vázolta a szószék-szakasz történelmét és komoly tanulságait, majd az egyház és az állam jogainak természetéről vetett a figyelő elmékben ragyogó gondolatokat, nagy igazságokat, a nélkül, hogy a dolgok mostani állapotában, a kijegeczedett helyzetben a szép beszéd élvezeténél egyéb hatást ért volna el hallgatói döntő részében.

A hatás mindazáltal nem volt közönséges és Széll Kálmán miniszterelnök sietett megfelelni a két illusztris szónoknak. A miniszterelnök lerótta az elismerés adóját az egyházfők szónoki müvészete iránt, melynek ő sem tudna ellentállani, ha argumentumaik megfelelnének a megtámadott szakaszok jelentőségének és czéljának. Hosszan és nem közönséges sikerrel bizonyitotta, hogy a javaslat semmiképpen sem kivánja az állam szuverénitását az egyház erkölcsi jogai fölé helyezni, hanem pusztán meg akarja óvni a választások tisztaságát az illetéktelen visszaélésektől. A baloldal sürü tetszéssel kisérte a miniszterelnök ama szavait, melyekkel a szószék szabadságairól és korlátairól mondott és a tetszés folyton tovaharapódzott a padok félkörében. A vita sorát aztán eldöntötte azzal a kijelentésével, hogy az uj szövegezés ideje már elmult.

A miniszterelnök beszéde után jórészt ki is ürült a terem, mert az általános vita már nem vonzott. Nem is szólalt föl senki ellenzéki szellemben, csak a megtámadott szakaszok pártolói léptek sorompóba nagyobb számmal: Ernuszt Kelemen, Gyürky Ábrahám gróf, Szapáry Gyula gróf, Solymossy Ödön báró és Szabó Jenő. Nagyobb érdeklődést Szápáry Gyula gróf keltett csak, a kinek több kifogása volt a szakaszok szövege ellen, de országos érdekből megnyugodott bennük. Többen kifogást tettek a választási költségek törvényesitése ellen is, Solymossy Ödön báró is, a ki föltünést keltő beszédben ostorozott minden néven nevezendő pénzosztogatást.

Az általános vita végeztével a javaslatot általánosságban elfogadták. A vita a 170-ik és 171-ik szakasznál lobbant föl ujra, melyek ellen Schlauch Lőrincz kardinális szónoki erejét és nyelve varázsát harczba vitte. Várad püspöke a szakaszok következményének egyenesen azt látja, hogy a papság talán vissza fog vonulni a közélettől és a népet majd vezetni fogják — a szocziálisták. E kijelentést nagy mozgás követte, valamint amaz állitását is, hogy a kormány e törvényt a pártpolitika szolgálatába ragadja. Azt inditványozza, hogy a szakaszokat töröljék.

Schlauch ellenében Plósz miniszter védelmezte a szakaszokat, majd Esterházy Miklós Móricz gróf a 170-ik szakaszhoz módositást nyujtott be. Szólt még Zichy Nándor gróf érdekesen és elvtársaira való nagy hatással. A gróf már a paktumot támadta meg, a mit eddig a szónokok elkerültek, mert hasznát hallhatólag elismerte mindenki. Zichy Nándor gróf szolgai megalázkodásnak mondotta azt, hogy a főrendiház hozzájáruljon olyasmihez, a mit a képviselőház rája oktrojál s a mi őt éppen nem kötelezi.

Széll Kálmán kijelentette, hogy ő nem is akarja egyedül a paktum kedvéért elfogadtatni a javaslatot. Eredeti és nagyon megoszlott hatásu volt Majláth Gusztáv grófnak, a fiatal erdélyi püspöknek fölszólalása, a ki egyenesen azt bizonyitotta, hogy a papnak kötelessége a szószékre politikát vinnl. A püspök elegáns szónok, organuma gyönyörü, előadása tüzzel teljes, de fölötte rapszodikus és okoskodásának menete merész és meglepő.

A vita ezzel kimerült és a főrendiház fél öt órakor, hatodfél órai tanácskozás után, melyet csak egy izben szakitott meg rövid szünet, eljutott a szakaszok dolgában való szavazáshoz. Először Schlauch kardinális törlési inditványára szavaztak, nem, mint hire járt, névszerint, hanem csak egyszerü fölállással. A kormány többsége ötven-hatvan szavazat volt.

A Thun-kormány válsága.

Bécs, május 11.

Ma délután négy órakor több óra hosszáig tartó miniszteri tanácskozás volt, melyen valamennyi miniszter résztvett s melynek során a Budapestről visszatért miniszterek jelentést tettek a tegnapi kiegyezési tárgyalás lefolyásáról. Az idevaló parlamenti körökben meg vanaak győződve róla, hogy a budapesti tárgyalás során a két kormány közt nem történt semmiféle közeledés. A magyar kormány hir szerint kijelentette, hogy feltétlenül ragaszkodik a Széll-féle formulához és nem egyezik bele a kiegyezés semmiféle módositásába.

Ennek következtében itt azt hiszik, hogy ha a Thun-kabinet a magyar kormány visszautasitó magatartásából levonja a konzekvenciákat a királynak fölalánlja lemondását. A király valószinüleg arra fogja utasitani a minisztériumot, hogy folytassa a tárgyalást és igyekezzék megállapodásra jutni a magyar kormánnyal. A korona ugyanis nagy sulyt helyez arra, hogy még a Thun-kabinet léptesse életbe a 14-ik szakasz utján a rendezett politikai viszonyok feltételeit: a nyelvtörvényt és a kiegyezést. — A N. W. Tagblatt holnapi száma „Pillantás az utvesztőbe“ czimmel czikket közöl a kiegyezésről. A czikk legérdekesebb része igy szól:

A legirányadóbb helyen az a sürgös kivánság nyilvánult, hogy a kiegyezés ügyét mennél gyorsabban dülöre kell juttatni, ugy, hogy még juliusig, amikor a király Ischlbe vonult vissza, a magyar országgyülés befejezze a kiegyezési javaslatok tárgyalását. Az osztrák miniszterek ugy vélekednek, hogy budapesti utjuk mégsem volt egészen hiábavaló, mert alkalmuk volt arra, hogy mostani álláspontjukat élesebben és határozottabban kifejthessék és a bankkérdés dolgában szivósan ragaszkodjanak az osztrák felfogáshoz.

A helyzetet érdekesen jellemzi egy miniszter megjegyzése. Ez a miniszter, ki egyébként nem tartozik a németek követeléseinek ellenségei közé, igy szólt:

— Majd meglátjuk, hova fejlődnek a viszonyok. Ha minden sikerül, az bizonyára örvendetes lesz; ha nem sikerül, hát csak a feleségemmel esküdtem meg, de nem a miniszteri tárczámmal is.

Levél.

Az „Ellenzék“ folyó évi május hó 2-án megjelent 99-ik számát, mondhatom szépen ellátták Papolczról hirekkel, mit én, mint a reprodukált hirek egyik szereplője, nem hagyhatok szó és czáfolat nélkül.

A szóban forgó hirek nagy megdöbbenést keltettek vármegyénkben, mert nem ugy ismerik Papolczot, s a papolczai egyházi és társadalmi életet és a világgá bocsátott hirek által meghurczolni vélt községi birót és alólirt lelkészt, mint azt a névtelenség és alattomosság köpenyegébe burkolt, költött hirek beküldője szeretné állitani, a nagy közönség szemében; s távolról sem gondolt itt senki arra, kinek alkalma volt egyházunk haladását az utóbbi tizedben megismerni, s a pezsgő társadalmi életet látta: hogy itt a társadalmi rend megbomlott, az egyletek megszüntek (pedig szaporodtak a községi hitelszövetkezetek) szóval: stagnál minden. Videant Consules!

Méltóztassék elhinni békében és csendességben élünk, s lassan lassan fejlődünk is, pedig nagy szegénységgel küzdünk. Példát is hozhatok fel, hogy lássa az olvasó közönség. Békességes munkánk eredménye: gót stilü gyönyörü templomunk, melyhez hasonló nincs ez idő szerint Háromszék megyében, s mely épittetett 1895—97 években, s került 20,000 (huszezer) o. é. frtba, s felszentelésre ez évben vár; uj ének vezéri lakásunk, mely sziutén az utóbbi években emeltetett; uj orgonáink, mely a hiveknek 1500 frtjába került; kepe váltsági alapunk megteremtése, mely nehány év előtt ezerekre szaporodott. Csak egy nagy akadály van, mely koronkint bénitólag hat egyházunk és társadalmi életünkre, s ez nem más, mint a *„közölt hirek“* beküldője.

Ismerjük mi őt jól, nevén tudjuk szólitani, ugy-e bár Bede Károlynak hivják? Kérdezze meg bárki Háromszék megye alispánját, a kézdi-vásárhelyi kir. törvényszéket, a kovásznai kir. járásbiróságot, vagy a szolgabirói hivatalt, ki ő s milyen multu és irányu ember?

E hatóságok megfogják mondani, s a megérdemlett photographiát készségesen kiállitják a nagy „hir költőről.“

Én csak azt kivánom tudomásra hozni, mig a pár évvel ezelőtt a „Székely Föld“ hasábjain megjelent életrajzi adatait eredetiben beküldhetem, hogy e nagy nevü uraság már elvolt itélve becsületsértésért kétszer; bevolt börtönözve sulyos testi sértésért egyszer; most elvan itélve rágalmazásért a kovásznai kir. járásbiróság által 3 heti fogház és 75 frt pénzbirság; hamis esküért, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék által: 7 hónapi börtön és 150 frt pénzbüntetésre; ezek csak szemelvények a „hirek beküldőjéről“, miből meglehet ismerni e „nagy erkölcsbiró“ pályafutását..

A mi az „avertáczió küszöbén“ czimü hirt közelebbről illeti, mi arról itt semmit sem tudunk, még csak nem is hallottunk róla; azonban lehet, hogy a „hir“ beküldője készül „valamerre“, mert rosszul esett, hogy a mult héten a közigazgatási hatóság a mult (1898 évi) egyházi adóhátrálékát felhajtotta tőle — ismételve mintegy 15 év óta csaknem minden évben.

Az avertátiótól nem féltem én egyházamat, biztositék az ellen a mult és jelen — mert mig papságom ideje alatt egyházunkból senki sem tért ki, addig hozzánk tért az én időmben 10 róm. kath. vallásu személy, s a folyó évben egy görög keleti vallásu nő. Egyházi felsőbb hatóságom tudja és ismeri kötelességét, nincs a hir beküldő ur mali-

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1899. Május 12.

Bessenyei György, a testőr iró.

— máj. 10.

Nem volt nagy tehetség; nem alkotott örökbecsü, világraszóló, halhatatlan müveket, még évszázadokra szólókat sem s mégis halhatatlan lett; neve ragyogni fog a késő századokig, mint az esthajnali csillag a sötét, a reménytelen éjben. Irói gyengeségét felülmulta hazaszeretete s ebből fakadó erős hazafiui érzése. Olyan korban született, olyan időben élt, mikor a magyar nyelv és irodalom érdekében tenni, cselekedni: a legnagyobb áldozat volt.

Nagy idők szülik a nagy embereket. Ez teljesen talál Bessenyeire és korára. Nagy idők voltak azok, még pedig szomoru idők, mikor Bessenyei György, a berczeli ősi, még a honfoglalóktól származó nemes család ivadéka megpillantotta az első napsugárt, a mely oly szomoruan, oly lehangolóan mosolygott a magyar hazára. Csend volt, a temetők siri csendje. A nemzetietlenség sötét felhője borult a látóhatárra; édes anyanyelvünk elhallgatott, a magyar szó megszünt s a költészet, mely Zrinyi, Pázmány és Gyöngyösi idejében, a csaták zajában s a fegyverek zörgése közepette oly bámulatos módon ontotta szépségeit, elenyészett.

Mária Therézia, a gyöngéd nő simaságával, asszonyi szeretetreméltóságával kivetkőztette a nemzetet szokásaiból, erkölcseiből s elnémetesiteni törekedett. E czélból létesitette 1760 szeptemberében a magyar királyi testőrséget is, melybe minden megye két előkelő ifjut tartozott küldeni. E testőrségbe jutott 1765-ben Bessenyei György is, a sárospataki iskolának darabos, bárdolatlan növendéke, de daliás termetü és minden szép iránt fogékony lelkü ifju. Bécs világvárosi zaja nem kábitotta el, fiatalos heve nem ragadta kicsapongásra. A nyugati müveltség szellemi légkörében felébredt tudásvágya, felismerte, hogy nevelése hiányos, egy fájó érzés vett rajta erőt, a mely sugta, sarkalta, ösztönözte, hogy a csorbát helyreüsse, a hiányokat pótolja. Saját elmaradottsága mellett nemzetének elmaradottsága, hazájának szomoru sorsa is éles tőrként nyilallott szivébe. Elhatározta, hogy nappali álmát, éjjeli álmatlanságát: szóval minden idejét hazája felvirágoztatására fogja szentelni.

Már-már ugy tetszett, hogy a leányzó meghalt, hogy a magyar nemzet megszünt létezni s készültek is a halotti tort megülni. De a leányzó nem halt meg, csak aludt.

Bécs felől, onnan, a honnan a németesitési törekvés kiindult, egyszerre lágy fuvalom támadt.

A Duna csobogó habjai örömről beszéltek. Bessenyei a francziás müveltséget elsajátitotta, megirta és kiadta 1772-ben „Agis“ tragédiáját, melyben az elfelejtett édes anyanyelv oly szépen, oly bájosan zendült meg. Az „Agis“ megjelenése nevezetes esemény volt. Ettől függött a magyar nemzetnek léte, vagy nem léte. Ezért oly fontos irodalmunk történetében az 1772-iki datum. Ekkor kezdődik irodalmunk ujjászületése, megujhodása.

Bessenyei körül egész irói gárda csoportosult Bécsben a testőr ifjakból, kik mindannyian nyelvünk felvirágoztatására törekedtek.

Bessenyeinek egymás után jelentek meg müvei, melyek ugyan fogyatékosságaik miatt nem szerezték meg a hervadhatatlan babért, de a viszonyos igazság szempontjából itélve meg, emberöltőjüknek véghetetlenül nagy szolgálatot tettek.

Bessenyei elévülhetetlen hálánkat és elismerésünket főképen a magyar nyelv ügyében kifejtett ágitácziója által érdemelte ki. Ő vetette fel egy akadémia létesitésének eszméjét.

Dr. Váradi Antal többek között azt mondja egy tanulmányában „ . . . Van egy ösztöne a nemzet minden osztályának, a melyet el lehet takarni, de elfojtani nem lehet soha: a vágy magyarnak lehetni életben és költészetben egyaránt, a mit keresni, kimondani — vannak idők, hogy fél a legnagyobb rész, — de a jelentkezőt üdvözölni, a fejlődőt istápolni tárt karokkal siet a legnagyobbtól a legkisebbig mindenki!“

„A nemzeti szellemet soha sem lehet elnyomni ugy, hogy itt, vagy amott ki ne üsse hajtását.“ Igy volt Bessenyei korában. A magyar nyelvet, a nemzeti viseletet, mely minden nemzet létezésének első kritériuma, megfojtani igyekeztek, de hála Istennek, nem sikerült. Bessenyei a hosszu, a sötét éjben hajnalcsillagul tünt fel, mintegy előhirnöke annak, hogy irodalmunk egén nemsokára felragyog a nap.

Gondolkozás módjára nézve a franczia szellem, a franczia müveltség hatása alatt állott, de szivében, lelkében igazi magyar volt. Fellépését, hogy Váradi Antal fentebb idézett szavaival éljünk, „istápolni tárt karokkal sietett a legnagyobbtól a legkisebbig mindenki“. A testőr-ifjak hozzá csatlakoztak s megalakitották a francziás iskolát. Ebben az időben keletkeztek a többi irodalmi iskolák is.

Ezért fontos Bessenyei fellépése irodalmunkban, ezért lesz neve feledhetetlen, mig magyar él a négy folyó között.

A daliás termetü testőr iró 88 éve, hogy immár ott pihen a puszta-kovácsi csendes sirboltban, hová közadakozásból nem rég egy szerény emléket emeltek. Emléke nem volt feledve Bessenyeinek; 1872-ben, irodalmunk ujjászületésének századik évfordulója alkalmából letette a honfiui kegyelet áldozatát a haza oltárára *Széchy* Károly, kiadva Bessenyeiről szóló könyvét. És ma érczszobor hirdeti emlékét Szabolcsvármegye székhelyén, Nyiregyházán, mely a hazája sorsán busongó, gondolatokba merült testőrt ábrázolja. E szobor Kallós Ede fiatal szobrászunkat dicséri.

A tegnap az egész nemzet tekintete Szabolcsvnrmegyére, Nyiregyházára irányult, hol lehullott a lepel a szoborról, hogy Bessenyei emlékezetét hirdesse az unokáknak késő századokig.

Biró Lajos.

Hilary.

— A *„Tövisek és narancsvirágok“* szerzőjétől. —

Angolból forditotta: **AMICA.**

I.

(Folytatás.) (3)

Hilary csendesen hallgatta végig. Ő szerette a nagynénjét, de „az évad legjobb pártija“ nem érdekelte. Azt az évet csendes boldogságban töltötte el; meg volt elégedve a jelennel, de a jövőre keveset gondolt.

A Weldhom szomszédságában Barton Apátság, a Lord Ardean rezidenczia, volt a legpompásabb hely. Lady Kilmore és Lady Ardean régi barátnék voltak és a legbizalmasabb viszony volt köztük.

Ritkán telt el egy hét, hogy meg ne látogassák egymást; és, ámbár Hiláry még nem volt bemutatva a nagy világnak, az Apátságba való menetelét Lady Kilmore soha sem ellenezte.

Tavasszal Lady Kilmore hirtelen Párizsba lett hiva, hogy a férje egyik rokonának a halálos ágyánál jelenjen meg. Nem akarta Hiláryt magával vinni; ekkor Lady Ardean jött a barátnéja segitségére és reá beszélte, hogy Hiláryt engedje vele Barton Apátságában maradni.

— Az Apátság éppen oly csendes hely lesz, mint a saját otthona, — mondá; és én éppen ugy ügyelek reá, mint te magad.

Lady Kilmore beleegyezett és könnyü szivvel ment Párizsba, mialatt Hiláry az Apátságba ment. Egy hétig simán ment minden — és ekkor nagy változás állott be. Lord Ardean levelet kapott egy távoli rokonától — Carlisle századostól — aki fél évi szabadságra jött haza.

— Azt hiszem, hogy el kell fogadnunk — mondja Lady Ardean, amint a levelet

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tiosus, rosszakaratu és gyanusitó hirei által való „figyelmeztetésre“ reá utalva, nincs arra szüksége.

Legyen nyugodt a beküldő levelező ur, most is, mint mindig, társak nélkül van és marad; szocziális törekvéseiben a józan székely nép nem fogja követni. A személyem és hivatalos állásom reputatiójának integmitása érdekében, illetve tisztázására hivatalos felsőbb hatóságom eljárását kérem és várom.

Papolcz, 1899. május 5.

Veres Károly,
ev. ref. lelkész.

Doktor gróf Csáky József.

Kolozsvár, május 12.

A csak most elhalt gr. Csáky József küzdelemteljes, szomoru élete, gyönyörü bizonyitéka annak, hogy a nőiesség nem veszett még tökéletesen ki e magyar hazából és hogy, ha nem is a harczmezőn nyer most kifejezést: a XIX. századhoz illőbben, szerény körülmények között is érvényesül, az elhagyatottságban, a homályban, az embereknek bátoritása nélkül, sőt azoknak tudtán kivül is.

Ilyen hősies lelkü volt gróf Csáky József, ki mint oly fényes, történelmi nevezetességü család utolsó sarja, a legszerényebb anyagi körülmények közé jutván, oly roskadozó gyönge testi szervezettel, még sem akarta családi összeköttetéseit felhasználni arra, hogy magának kényelmes szinekurát szerezzen, hanem saját munkája, saját érdeme által akarta büszkén megszerezni, az ő maga és családja kenyerét, mindennapi szükségeink kielégitését.

Miután közép oktatását az ev. ref. collegium utolsó osztályaiban nyerte, itt Kolozsvárt, azt lehet mondani, inkább magán szorgalommal szerezte magának azt a tudást, melynél fogva aztán kinevezték őt az állami vegykisérleti intézethez Budapesten.

El kellett ekkor hagynia családját, azt az édes anyát, ki őt rendkivüli szeretettel és ápolással vette körül, hogy kárpótolja némiképen őt mindazon szenvedésekért, melyeket, tulfinom idegzete révén, még talán kétszeresen jobban érzett, mint más.

Öt éven át küzdött, hősiesen és egyedül, roskadozó egészséggel az ifju Csáky Budapesten. Kimondhatlan sok nélkülözéssel, szenvedéssel kellett szembeszállnia, mindezt szó nélkül, elszántan türte, s a munkában, a tudományban keresett vigaszt. Bár oly szerény volt, hogy soha sem dicsekedett semmivel, s inkább elrejteni szerette volna mindazt a szépet, a mit tett, akarata ellenére is megnyerte mindenki tiszteletét és méltánylását, előljáróinak teljes elismerését.

Végre aztán a kolozsvári egyetemhez neveztetett ki, Fabinyi Rudolf vegyintézetéhez és visszatérhetett szerető családjához. Most már élete biztositva lett volna. Kedvencz tudományával foglalkozott, nem volt többé egyedül, s munkájával megkereshette életét s övéinek is jobblétet szerezhetett. De a betegség nem kegyelmezett. Mind jobban és jobban vett erőt rajta. Hiába küzdött ellene. Kedvencz kutatásaival nem foglalkozhatott már többé.

Végre ágyba döntötte őt a végzet. Ekkor is fő törekvése volt, hogy senkinek se legyen terhére, s zugolódás nélkül leirta kinos szenvedéseit.

Halála is méltó volt hősies életéhez. Utolsó éjjel maga mellett tartotta édes anyját, legelőször hosszas betegsége alatt. Aztán, mikor érezte, hogy mindennek vége, még annyi ereje volt, hogy kezet csókolt önfeláldozó anyjának, megnyugtatta, kérte, hogy pihenjen ő is le egy keveset a mellék szobában, s egyedül csendesen meghalt! . . .

Ily gyönyörü példát adott hazánk ifu nemzedékének abban, hogy az önzetlen, szeretettel végzett munkában kell keresni az emberi élet valódi czélját, valódi értelmét e földön, még a nagy családok sarjainak, főkép a nagy családok sarjainak XIX. századunkban, a gyáva kényelemimádás helyett; hősiesség illet minden embert, ki az ember névre méltó akar lenni, de főkép ez illeti a magyart, kinek most nem testi bátorságra van szüksége a harczmezőn, hanem lelki bátorságra, lelki-erőre fajának fenntartásához, a haladáshoz, a fejlődéshez!

Végre példát adott gróf Csáky még abban, hogy minél müveltebb az *európai ember*, minél finomabb az idegrendszerre, minél több nemzedéken át csiszolódott és örökölte a *valódi értéket*, annál szerényebb, annál nagyobb gonddal kerül minden kérkedést, minden fitogtatást; annál lelkiismeretesebb, mert annál inkább érti azt, hogy a valódi értéket, csakis a munka, a törekvés, a nemes küzdelem adják meg.

Legyen tehát emléke örökre áldott!

De Gerando Antonia.

A Kárpát-Egyesületből.

-- A központi választmány ülése. —

Kolozsvár, máj. 12.

Tegnap választmányi ülést tartott az EKE. központja Feilitzsch Arthur báró orsz. képviselő elnöklete alatt. Jelen voltak: Szadeczky Lajos dr. alelnök, Radnóti Dezső főtitkár, Merza Gyula főpénztáros, Kovács Géza titkár, Csávássy Gyula dr., Deák Albert dr., Fodor János, Kántor József, Csiky Emánuel, Kolbenheyer Bertalan, Nederoszték János, Pál István kanonok, Weisz József dr., Versényi György választmányi tagok.

Elnök a gyülést megnyitván, jelenti, hogy királyunk ő Felsége az Erzsébet-lobogóra és Erzsébet-menedékházra vonatkozó elnevezést legkegyelmesebben engedélyezte. Jelenti továbbá, hogy Auguszta kir. herczegnő a zászlóanyai tisztséget elfogadta, hogy József Ágost kir. herczeg 50 frtot adományozott a lobogó alapra és hogy a hozzá intézett üdvözlő iratra sajátkezü levélben válaszolt. A választmány e jelentéseket hódoló tisztelettel örvendetes tudomásul veszi.

Elnök jelenti, hogy a központ nevében Szádeczky Lajos dr. alelnök vezetésével küldöttség tisztelgett Hegedüs Sándor uj kereskedelmi miniszternél. Jelenti végül, hogy Merza Lajos a kir tanácsosi kitüntetése alkalmából hozzá intézett üdvözletre igen melegen válaszolt. A választmány az elnöki jelentést örömmel tudomásul veszi.

A jegyzőkönyv hitelesitése után Radnóti Dezső főtitkár az iroda munkásságáról számol be. E szerint az összes határozatok elintéztettek. Az osztályok köréből kiemeli a kolozsmegyeit, mely már megkezdte nyári működését. Különösen elismerőleg emlékezik meg a kerékpáros osztályról, mely Kovács Géza elnök vezetésével tevékeny működést folytat. A jelentést tudomásul vették.

Merza Gyula főpénztáros jelentése szerint az első negyedévi bevétel 7789 frt 39 kr. volt. Ebből a kiadásokat leütve, átjött a második negyedévre 2987 frt 30 kr. Örvendetes tudomásul veszik.

A néprajzi bizottság jelentése következett ezután. Örvendetes tudomásul vették, hogy a bizottság oly tevékenyen buzgolkodik. Hasonlókpéen tudomásul vették a balneologiai szakosztály eredményes működését.

Egész hosszu sorát a menedekház épitési javaslatoknak tárgyalták ezután Menedékházakat épit az egyesület Tészlón, Sohodolon, Pilisen, Ponoron; előkészités alatt van a commandói, gyilkostói, csereposkói. A választmány a beterjesztett tervrajzokból arról győződött meg, az osztályok és vármegyék menedék kunyhók helyett nagyobb szabásu épületeket terveznek, jóllehet ezek nem felelnek meg a tulajdonképeni czélnak és felette drágák.

Ilyen értelemben fogják az érdekelteket felvilágositani.

Főtitkár jelenti, hogy az egyesület a portómentességet ez évre megkapta. Tudomásul szolgál.

A román közmüvelődési és irodalmi társaság csere-összeköttetésbe óhajt lépni, remélvén, hogy ez az összeköttetés tartósabb és bensőbb viszony létesitésére ad alkalmat. A választmány szivesen fogadja az összeköttetést és kiadványainak megküldését elrendeli.

Herman Ottó tanulmányutjára vonatkozólag a választmány az utiterv kidolgozásával az elnökséget bizta meg.

A dévai főreáliskola jutalomkönyveket kér az egyesülettől. A választmány 5 diszkötésü könyvet engedélyez.

A kerékpáros osztály engedélyt kér, hogy turista szállókat szervezhessen. Az engedélyt megadják.

Az Erzsébet-lobogóra beérkezett ajánlatokat és terveket kiadják véleményezés végett a néprajzi osztálynak.

A folyó évi közgyülés helyét Csik-Szeredában állapitja meg a választmány.

Ezzel az ülés véget ért.

Egyleti élet.

Az Á. V. E. Közgyülése. Az Á. V. E. Koltói gróf Teleki László elnöklete alatt f. hó 14-én, vasárnap d. e. 11. órakor a városház nagy termében évi rendes közgyülését tartja, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghivjuk, kérvén, hogy *minél többen* megjelenni sziveskedjenek, minthogy Széchy Károlyné Lorenz Josephine kétszeres gyásza és megrongált egészége következtében lemondván, uj elnökválasztás is lesz.

Az elnökség.

*

A kolozsvári önkéntes tüzoltó-egylet 1899. május hó 21-én d. e. 10 órakor a városház közgyülési termében évi rendes közgyülést tart.

Mulatság.

Segesvár, 1899. május 10.

A segesvári ev. ref. egyházközség, f. évi junius 3-án este 8 órakor kezdődőleg a Winkler-féle kerti helyiségben, orgona alapja javára, nyári táncz-mulatságot rendez 60 kr. belépő jegyek mellett. E törekvő és sok anyagi gonddal küzdő magyar egyháznak évenkint rendeztetni szokott estélye mindig látogatottak a multban s hisszük, hogy a jó siker ez évben sem marad el. A rendező bizottság — melynek élén Somogyi István alispán, és az egyházközség főgondnoka áll, mindent el fog követni arra nézve, hogy a közönség egy élvezetes estét szerezhessen magának. Jegyek előre is kaphatók az ev. ref. lelkészi hivatalnál, hol felülfizetések is köszönettel fogadtatnak s hirlapi uton nyugtáztatnak.

ZENE.

B. Lengyel Ernő hangversenye. Az öt éves csodagyerekkel a második önálló hangversenyt rendezték tegnap délután. A közönség ujra megtöltötte a termet s állandó érdeklődéssel hallgatta a müsort, mely mind uj darabokból volt összeállitva. Különösen az keltett figyelmet, hogy az öt éves müvész folyton fejlődik s két-három hét alatt máris nagy fejlődést lehet játékán tapasztalni. Felfogása — a mi csaknem hihetetlen egy ilyen kiskoru gyereknél — meglepő. A kis müvész ez alkalommal *Mozart* 12-ik sonatáját, *Chopin* „Nocturne“-jét, *Mendelsohn* „Gondola-dal“-át s ezenkivül *Weber*, *Scharwenka*, *Schütt*-töl játszott egy-egy darabot, általános szenzácziót eltve. Végül *Káldy* által átirt magyar dalokat játszott folytonos tapsok közben. A hangversenyen résztvett *Ditrói* Nándor, ki ifj. *Indre* László „Találkozó“ czimü versét szavalta nagy hatással. A hangversenyt a honvédzenekar nyitotta meg a *Hunyady-nyitány*nyal, melyet Borsai karmester dirigált. A hangverseny a kis fiu tanittatási költségeire szépen jövedelmezett.

A spiritizmus.

Csaknem minden emberben van egy csippetnyi Hamlet. A lét és nemlét fölötti töprengés sok gondolkodó embernek keritette hatalmába egész kedélyvilágát és keriti még egyre. Milyen jó dolguk van ezzel ellentétben a spiritizmus hiveinek!

Rájuk nézve a kérdések kérdése egyszerüen bliktri. Ők szilárdul megvannak győződve arról, hogy a halállal a lét nem semmisül meg, hanem — más alakban ugyan — de folytatódik. Hisznek a szellemvilágban.

S hogy ezen hitük nem amolyan ingatag alapon nyugszik, azt ők, ha a szükség éppen ugy hozza magával, kézzelfoghatólag is képesek bebizonyitani. Egyszerüen elővesznek egy ezüsttallért és egy iv fehérpapirost, vagy ha ugy tetszik egy asztalkát. E tárgyak segitségével aztán különböző kérdéseket intéznek megboldogult ismerőseikhez, vagy — a mi sokkal meghatóbb — évszázadokkal és évtizedekkel ezelőtt elhunyt történelmi alakokhoz.

A meginterwievoltak, aztán hüségesen felelnek a hozzájuk intézett különböző szellemes és nem szellemes kérdésekre egyaránt. A spiritiszták tehát ily formán kézzelfoghatólag bebizonyitották, hogy másvilág igenis van, hol a földi lények gyarló porhüvelyeikből kivetkőzve tovább folytatják életüket. Tanuk minderre: Julius Caesar s Napoleontól kezdve a szellemek óriási csoportja le egészen Hideg János főpinczérig, ki a mult héten lett öngyilkos.

Hanem félre a tréfával!

A természetben nincsen csoda. Minden jelenséget, ami az első pillanatban talán kissé különösnek látszik a fölületesen gondolkozó előtt, a tudomány és az érzékek segélyével egész preczizül és elfogadhatóan meg lehet magyarázni.

A Röntgen sugarakkal való fényképezést a középkorban a legelőkelőbb tudósok is igen könnyen lettek volna hajlandók Belzebub és Astaróth tréfájának betudni. Ma ellenben nagy képet mereszt ugyan a fizikus, mikor először látja, hogy az X sugár a massziv rétegeken is keresztül hatól, de éppen nem találja csudának, ha e sugarakkal embert fényképezünk. Csodálatos, de megmagyarázható dolgok tehát vannak, de csuda azonban nincs.

A spiritizmus hivei ellenben azt mondják, hogy csuda igenis van. Mert nem csode-e az, ha nem érzékelhető objektumok érzékeinkkel fölfogható hatásokat képesek előidézni?

Ha a szellem, akit nem láthatunk és nem hallhatunk, akiről még azt sem tudjuk, hogy hány ezer mértföldnyire tártózkodik tőlünk, hivásunkra, mint valami megszeghetetlen parancsszóra rögtön megjelenik és felel minden kérdésünkre, ? hát nem csoda-e ez? Bizony az!

Vegyünk egy példát. Az orvosi tudomány szerint, amit különben a mindennapi élet számos példával bizonyit, öreg emberek testi és ezzel arányosan szellemi ereje napról-napra fokozatosan hanyatlik. Tegyük föl, hogy valaki száz éves kort ér el, s hogy szellemi ereje oly alacsonyra süllyedt, — amire már nem egy példa volt, — mint a milyen szellemi tehetséggel egy gyermek bir.

Beáll a halál. A spiritiszták tanitásának egyik alapeszméje, hogy az elhunyt szellemétől nehezebb kérdéseket kérdezni nem lehet, mint a milyet töle éltében lehetett volna. A meghalt száz éves aggastyán férfi korában volt a legélénkebb szellemü. Ha tehát halála után kérdeznek töle valamit, erre sokkal okosabban fog megfelelni, mint közvetlen halála előtt felelt volna. No nem furcsa ez?

Hanem menjünk tovább! Mi van a meghalt gyermekek szellemével? Örökké élnek talán ezek is és adnak feleletet haláluk után a hozzájuk intézett kérdésekre? Hátha például olyan korban hunytak el, mikor szókincsük még nem tett ki többet nyolczvan-száz szónál?

Vagy, ami még sokkal fogósabb kérdés, mi lesz azon kis babák szellemével, kik pár hónapos korukban haltak meg, s még nem beszéltek, csak gyügyögtek. Mert utóvégre csakis ugy szerezhetnek a spiritizmus hivei tudomást a tulvilágra létező szellemek létezéséről, ha kérdéseket intéznek és feleletekét kapnak. Nos, mily uton módon kaphatnak feleleteket egy ily csöppségtől?

Vagy a gyermekek szellemei nem részesülnek a felnöttek szellemével hasonló sorsban! Vagy talán nincs is szellemük, még éltükben sem? Ez esetben azonban választó vonalat kellene húzni, amire azonban, azt hiszem, még a legmerészebb és legfanatikusabb spiritista sem volna képes.

Az elmebetegség okának kérdésében a physiologusok, vagy az agg, vagy az idegrendszer abnormis eltávolitásával felelnek meg, a spiritiszták ellenben a szellem megbetegedésével kénytelenek válaszolni.

Akárhány esetben látjuk, hogy ugy az ideg, mint az agybajosokat hidegviz gyógymóddal, vagy bármily más kurával újból egészségessé teszik, tehát az agyakat és idegrendszerüket vették gyógykezelés alá, nem pedig az érzékelhetetlen semmit: a szellemet.

Erős fejfájás esetén a legnagyobb eszü is a legfegyelmezettebb agyu tudós is munkaképtelenné válik, pedig mindössze csak az történt, hogy a vér nagyobb erővel tódult agyába, mint máskor, mig a szelleme teljesen érintetlenül, bántatlanul maradt. Láz és más betegség esetén hasonló állapot következik be, miért ne következnék be tehát a lehető legsulyosabb betegség, a halál esetén a gondolkodás és akarat képesség teljes megszünte?

Ugyancsak physiologilag, boncztanilag van bizonyitva, hogy a szellemi képesség fokát az agyállomány minőségétől igen könnyen ki lehet mutatni. Sima, csekély elváltozásu agy alacsonyabb rendü, ellenben tekervényekben gazdag agyállomány magasabb foku szellemi képességről tanuskodik. Szóval mindig és mindig az agy.

Halál után az agy nem müködik, a spiritiszták állitása szerint azonban az emberi szellem tevékenysége nem merül ki teljesen, hanem bizonyos irányn müködési erejét megtartja. Ha ki tudják mutatni, hogy az az ember gondolkodó képességét és szellemi erejét az agytól teljesen független, valamitől nyeri, s ez a valami a test halála után épp oly változatlan állapotban marad, mint volt az illető egyén életében, akkor nyerhetnek hitelt állitásaik igaz voltára. De addig nem. Hitük addig csak üres fantazmagória.

A spiritiszták a szellem tulvilági életre való képességét az egész emberiségre kiterjesztik. Tehát nem csupán a müvelt népekre, hanem a félvad és egészen vad néptörzsekre is. Vannak azonban vad állapotban élő népfajok, melyeknek intelligenczíája igen-igen alacsony fokon áll s csak valamivel intelligensebbek, mint az oragutángok.

Sőt némely tudós szerint (Topinard, Physiologia) vannak majom fajok, melyek szervezett élet közösségben élnek, tanácskozásokat tartanak, egymás hangadásait megértik, ha a törzsben áruló akad, azt közösen kivégzik stb. szóval intelligenczbámulatraméltó. S iájuk valósággal viszont vannak egőszen vad állapotban élő emberfajok, melyek az értelemnek és a társas együttélésnek ezen fokát még nem érték el.

Mindezektől tehát csakis az következhetnék, hogy a vad emberek szelleme örökéletü, mert ők szorosabb értelemben vett emberek, mig a náluknál erősebben fejlett agyu, tehát intelligensebb majmoké nem, egyszerüen azért, mert a majmok szorosabb értelemben vett állatok. Mindez meglehetős furcsán hangzik ugyan, de hiába, a logikai következetesség utján a spiritiszták ilyen abszurd állitáshoz kell, hogy jussanak.

Ezen rövid értekezés több kérdést vetett föl. Mindezen kérdésekre a spiritizmus homályos értelemben, erőltetett feleletet tud adni csupán, mig ugyanazókat a kérdéseket a physiologia világosan, értelmesen és félremagyarázhatatlanul tudja megoldani.

Végül pedig jegyezzék meg jól a spiritiszta hölgyek és urak, hogy az asztaltánczoltatás és tallérguritás mindenek fölött idegrontó mulatság,

Csongor József.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 12.

— **Áldozó csütörtök.** Tegnap Kolozsvár összes r. kath. templomaiban a szokot kegyelettel és egyházi ünnepélyességek közt ülték meg áldozó csütörtök ünnepét. A főisteni tiszteletet a plébánia templomban reggel 9 órakor tartották, melyen a misét nagy papi segédlet mellett Biró Béla apátplébános mondta. A szentbeszédet Neurikver Ödön lelkész tartotta. Különös érdekességet kölcsönzött az istentiszteletnek az a körülmény, hogy százat, meghaladó számu ifju leány ezuttal először áldozott meg. A fehér ruhás és jobbára mirtusz koszorukkal ékitett leány sereg kezükben az égő gyertyákkal pompás látványt nyujtott. A templom folyton szorongásig tele volt ájtatóskodokkal. A kegyes rendiek templomában délelőtt 10 órakkor volt a nagy mise, melyen dr. *Vincze* József tanár szokott segédlettel polifikált. Mise alatt a r. kath. főgymnásiumi dalkar énekelt igen jó kiválasztott darabokat, melyeket nagy sikkerrel adtak elő. A közönség igen nagy érdekkel hallgatta a pompás egyházi énekeket. A közönség e helyen is egészen megtöltötte a templomot.

— **A „fagyos szentek.“** Illesse minden dicséret és dicsőség *Pongrácz* urat, azt a jeles férfit, a ki a *„Három fagyos szent“* név alatt ismert közkereseti társaságnak egyik elökelő beltagja s a ki mint a sorban első, ebbeli minőségében a legtöbb esztendőben hideggel, sokszor pláne fagygyal köszönt rá az emberiségre. Ma kora reggel lesve-lestük, hogy ez a félelmes uraság minő goromba időt f og a nyakunk közé zuditani

olvassa — mert a mi meghivásunk régi keletü; de nem vagyok bizonyos benne, ha vajjon a Hiláry ittléte alatt helyes e, hogy egy olyan szép fiatal tiszt legyen nálunk?

— Édesem, válaszolja Lord Ardean — te elfelejted, hogy Carlisle százados majd nem oly biztos, mint egy házas ember. Ő Lady Trevor Marinak a jegyese és ök gyermekkoruk óta vannak lekötve egymáshoz. És azt gondolom, hogy ő az esküvőjükért vette a szabadságot. Lady Mari idösebb, mint ő és az idő röpül. Midőn utóljára láttam, nagyon meglátszott rajta, hogy az ifjuság üdesége elhagyta. Én meg vagyok róla győződve, hogy Carlisle bátran jöhet. Hiláry csak tizenhét éves; ő még gyermek.

— Lehet, de mai napság nem ösmerem a különbséget a fiatal leányok és az öreg asszonyok között, mondja Lady Ardean. Fele azon fiatal leányoknak, kiket ösmerek, jobban hasonlitanak az öreg asszonyokhoz, mint egyébhez.

— Édesem, nincs okod az aggodalomra — volt a nyugodt válasz. A szerelem, vagy a szeretők gondolata, jelenleg nem zavarja a Hiláry fejét és résen leszünk.

Tehát a Carlisle százados jövetele el lett határozva és hogy látogatását kellemesebbé tegyék, ugyan azon időre nehány barátjuk és ösmerösük kaptak meghivást az Apátságba.

Egy délután Nairne Hiláry a szalonban állott, a hársfák felett a nap fényét nézve. Többen voltak a szobában, de Hiláry, kit a társalgásuk nem érdekelt, elfordult, hogy a hársfák lombjain az aranyos fényt nézze. Lelke tele volt a fiatalság szép, bizonytalan álmaival. Nézte a napfényt a rezgő leveleken játszani, midőn hirtelen valakit hallott a társaság által egyhangulag üdvözölni.

A most érkezett szép ifjuhoz hasonlótt, ő soha sem látott eddig és egész életén keresztül hozzá hasonlóval nem találkozott többé. Nézte őtet, a mint a csoport különböző tagjaival kezet szoritott és üdvözletüket jól választott szavakkal viszonozta. Nehány pillanatig szünet volt és ekkor Lady Ardean a szobán keresztül átvezette az ifjut az ablakhoz, hol Hiláry állott.

A Lady Ardean lelkében egy kinos előérzet és kétség volt, a mint az ifju és Hiláry egymásra néztek. Kevés szót váltottak és soha sem emlékeztek reá, hogy azok a szavak mik voltak. Az ifju Hiláryra nézett és a legszebb és kedvesebb leánynak gondolta, kit valaha látott, olyan volt az a fehér ruhájában, mint egy magas liliom. És Hiláry, ő reá nézve azt gondolta, hogy hozzá hasonlót soha sem látott.

Lady Ardean beösmerte önmaga előtt, hogy ugyan jó volt, hogy Carlisle le volt kötve, mert máskülönben bizonyosan szerelmes lett volna Hiláryba — és az a házasság Lady Kilmoret nem elégitette volna ki, miután fényesebb jövőt kivánt a hugának.

II.

Az Apátsági bálterem paradicsoma volt az édes hangoknak és az édes illatoknak. A válogatott virágok sorfala a terem mind a két oldalán, a szökő kutak permetéjének az esése, a keringő zenéje, a vidám nevetés csengése, a beszélgetés lágy moraja, a nők szép arcza és ragyogó ékszerük, a nagy függő lámpa aranyos fényével felettük, egy elbüvölt helylyé látszott azt tenni.

Nairne Hiláryt sok bámuló vette körül, de ő közönyös volt mindegyikhez.

A szép leány többet látszott gondolni a kezében levő virágaival, mint az imádóival. Azon tünődött, ha vajjon Carlisle százados beszél-e hozzá és az viszont azon gondolkozott, hogy neki mit mondjon.?

— Eddig soha sem volt szükében a szavaknak. Egyenesen menjen hozzá és tánczra kérje? De ez oly közönséges volt; azok a férfiak a kik oly szembetünő bámulattal veszik körül, valószinüleg mindnyájan azzal kezdték a társalgást, hogy tánczra kérték. És ha ő egyátalában valamit mond neki, annak a mindennapi tárgytól el kell ütni. A virágokról beszéljen? Az sem járná; mert, a menyire emlékezni tud, majdnem minden regényben, melyet olvasott, a hős a virágok által, vagy a virágokról való beszélgetés által volt a hősnőnek bemutatva. — A pillanat inspirátiójára kellett magát bizni. A Hiláry szép arczára nézve bizonyos, hogy alkalomszerü gondolatai fognak jönni. Csudálkozott, hogy miért volt oly ideges, ezelőtt soha sem volt az.

Átpillantva a szobán, a Hiláry tekintetével találkozott és az oly derült volt és oly édes és arra látszott őtet kérni, hogy menjen közelebb — vagy mi volt az, amit mondott?

A következő pillanatban a fehér szemhéjjak lecsukódtak és a hosszu pillák a szép arczon nyugodtak. Azok a szemek azt mondják: „Jöjj közelebb“? Miért dobogott a szive oly gyorsan? Mi volt az a büvős erő, mely őtet, akarta vagy nem, a szoba tulsó oldalára vonta? Amint közelebb ment a leányhoz, nézte őt és látta, hogy közeledésére gyönyörü pir boritotta el az arczát.

Végre mellette állott. Örömében, hogy a közelében lehetett, megfeledkezett az idegességéről és azt mondta —

— Nairne kisasszony, közel lakik az Apátsághoz?

— Igen; a nagy néném mel, Lady Kilmoreval a Weldhom manorban lakom, — volt a válasz.

— Hallottam Weldhomról beszélni; nem de, a rózsáiról hires?

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

És ime: megtörtént a csoda, a fagyos szentek elseje, a jó Pongrácz ezuttal verőfényes reggellel köszöntött be. A nap mintegy büszkén árasztotta le a sugarait, mintha azt akarta volna, hogy a fagyos szent, a jó Pongrácz is fürödjék egyszer életében napsugárban és feledje el azt a fagyos világot, a melyben élni szokott s a melynek egy darabját másik két társával az emberiségre szokták minden év három napján zuditani. Üdvözöljük tehát a napsugarakat osztó fagyos szentet, a jó Pongrácz urat s kivánjuk, hogy körünkben ezentul is jól találja magát. *Isten hozta sz. Pongrácz urat!*

— **A főtéri templom környéke.** A plébánia templom környékének rendezési ügye egy lépéssel végre még is csak előbbjutott. Az egyházközség és a városi tanács kiküldöttjei ugyanis most már véglegesen megállapitották a templom-udvar területének a határvonalait s azokat eme határozatához képest tegnapelőtt a természetben is kijelölték. A határvonalat az ott latható pálczikák jelzik. A vonal végleges kijelölése után most már hozzá fognak az e vonalak mentén tervezett asfalt gyalog-járok kiépitéséhez, majd e vonalon belül a parkozási munkát is a napokban megkezdik. A park szélein élősövény keritést vonnak, melynek alján 60 cméter magasságu diszes vasrács fog végig futni. A park-rész központjain széles útat létesitenek egész körben, a melyen körmenetek alkalmával a közlekedés eszközöltetni fog. A templom előtt lévő kaput, mint már irtuk — a városi tanács fogja a kolozsmonostori Kálvária bejáratához áthelyeztetni.

— **Piacz rendezés.** Kolozsvárt, mint tudósitónk jelenti, a piaczon az ököljog uralkodik. Ez tartja fenn a rendet. A kinek az ökle, nyelve, karja erősebb hatalmasabb, az nagyobb területet foglal sátra vagy áruló asztala részére. A kinek az ökle gyengébb s a nyelve sem birja szóval s ereje sincs megbirkozni felebarátjával, az kénytelen félre huzódni és megelégedni a szerényebb, eldugottak áruló helylyel. Rendezett tanácsu városokbhn a milyen Gyulafehérvár stb. még a vidéki árusok is megfelelő helyhez juthatnak. Ott van intelligens, értelmes piacz rendező. Térképet csinálnak s abba bejegyzik mindenik áráló helyét. Csak Kolozsvárt nem tesznek e tekintetben semmit.

— **Eljegyzés.** Osdolai gróf Kun Sombory Juliskát, néhai Osdolai gróf Kun Károly és néhai Osdolai gróf Kun Károlyné, született Tolcsvai és Pacséri Kászoni Polixéna bájos leányát, eljegyezte Nagy-Kászoni Báró Bornemisza József.

— **A városi milleniumi uj iskolát** és a vele kapcsolatosan felállitott óvódát a helybeli állami tanitóképző intézet IV. éves 20 növendéke Répay Dániel intézeti tanár vezetése alatt tegnap előtt nézték meg. Az intézet összes helyiségeit, berendezését, felszerelését Elek Gyula igazgató s a tanitótestület tagjai mutatták meg a látogatóknak. Az iskolának szépsége, czélszerüsége, kifogástalan berendezése, felszerelése és tisztatasága, továbbá gyönyörü játszótere egészen meglepték a látogatókat. — Kolozsvár városa valóban büszke lehet ezen ujabb alkotására. — Nagyon helyes és dicséretes intézkedése Orbok Mór képezdei igazgatónak, hogy a tanitójelöltekkel ilyen mintaszerü intézeteket megtekintet, hiszen a látottaknak és tapasztaltaknak nagy hasznát veszik, mint tanitók az életben.

— **Képviselői beszámoló.** Bartha Miklós a pünkösdi ünnepekre békés-csabai választói közé megy, hogy megtartsa beszámolóját.

— **Probst Emil** táborszernagy, nagyszebeni hadtestparancsnok, a ki a kolozsvári helyőrséget hetfőn és kedden inspiciálta, tegnap reggel a szamosvölgyi vasut rendes vonatán Beszterczére utazott, hogy az ott elhelyezett katonaság felett is megtartsa a szokásos parancsnoki szemlét. A hadtestparancsnokot a vasuti pályaházhoz sok főtiszt kisérte ki, a kiktől igen szivélyesen bucsuzott el.

— **Vivó verseny.** A kolozsvári kereskedelmi akadémia tanulói tegnap délelőtt mutatták be nagy érdeklődő közönség előtt a vivás sportjában való előmenetelüket. A kezdők csoport gyakorlatai bemutatása után a haladók páronként mutatták be ügyességüket a magyar módszer szerinti vivásban. Valóban meglepő volt a tanulók előhaladása a kard forgatásban; nemcsak fiatal, jeles vivómesterük Kőváry Arthur, hanem az intézet is büszke lehet tanitványaira. A versenyek végeztével Kiss Sándor igazgató lendületes szavakkal köszönetet mondott Kőváry vivómesternek fáradhatatlan buzgalmáért és a tanulókat e nemes sport tovább fejlesztésére ösztönözte, végül a jutalmakat kiosztotta. Első jutalmat nyert Trojkó Gyula III. o. Kerekes István III. o. 2-ik, Csiki Miklós I. o. 3-ik, Schwartz Leó III. o. 4-ik, Richter Bernát III. o. tanuló ötödik dijat nyert.

— **Zárünnepély.** A kolozsvári m. kir. Állami Felsőbb Leányiskola 1899. május hó 17-én d. u. pont 3 órakor önképzőköri zárünnepélyt tart a városi Redoute nagytermében a Mária Dorothea-egylet javára.

— **Névnapi ünnepély.** De Gerando Antoninának, a kolozsvári felsőbb leány iskola kiváló igazgatónéjának tegnap előtt neve napja volt. E névnap örömére kedves meglepetésben részesitette az intézet a szeretett igazgatónőt. Egy szép ünnepélyt rendeztek a tiszteletére, melyen szivből üdvözölték és egy emlék táblát nyujtottak át a növendékek De Gerandó Antonina urnőnek.

— **Zárünnepély.** A kolozsvári róm. kath. főgymnásium önképzőköre és daliskolája által e hó 14-én — vasárnap — délután rendezendő s általunk már emlitett zár ünnepély tárgysorozatát a következőkben állapitották meg:

1. Isten dicsősége, L. van Beethoventől. Előadja a főgymnásiumi vegyeskar. 2. Horváth Emil báró önképzőköri elnök beszédje. 3. A haza, Pósától. Szavallja Andrásofszky Zoltán (II.) 4. Dalra barátim! Storchtól, Előadja a főgym. férfikar. 5. A kovácsok sztrájkja, Coppéetől. Szavallja Lengyel Boldizsár (VIII.) 6. Werner bucsudala a „Säkkingeni trombitás"-ból. Zongorakisérettel előadja a főgymnásiumi vegyeskar. 7. Petőfi a Hortobágyon, melodráma Váraditól. Szavallja Gál László (VIII.); hegedün kiséri Veszprémi Lajos (VIII.), zongorán Petrán József (VII.) 8. Kiss Géza főjegyző jelentése az önképzőkör ez évi működéséről és a jutalmak kiosztása. 9. Népdal-egyveleg, összeállitotta Rietly Károly tanár. Előadja a főgymnásiumi vegyeskar. 10. Airs variés, Beriottól. Hegedün előadja Veszprémi Lajos (VIII.), zongorán kiséri Pap Alajos (VII.) 11. Egy kedves ember, monolog Gabányitól Szavallja Petrán József (VII.) 12. Rákóczi-induló, Goll Jánostól. Előadja a főgymnásiumi vegyeskar.

— **Báró Apor örökösei.** Körülbelöl egy esztendeje halt meg Bécsben Báró Apor, a király személye körüli minisztérium államtitkárja. Mindezideig örököse nem jeletkezett s ezért a Wiener Zeitung mai száma felhivást tesz közzé, melyben báró Apor örököseit felszólitja, hogy mihamarabb adjanak jelt magukról.

— **A magyar királyi orsz. központi mintapincze** tegnap délelőtt tartotta évi rendes közgyülését a földmivelésügyi miniszterium tanácstermében. A közgyülésen az ország számos kiváló borermelője jelent meg. A földmivelésügyi m. kir. miniszter képviseletében jelen volt *Dobokay* Lajos min. tanácsos, a ki egyuttal a közgyülésen elnökölt. A közgyülés megnyitása után a jegyzőkönyv vitelével megbizott *Morelli* Ferencz intéző előterjesztette az évi jelentést a minta-pincze forgalmáról. A jelentés tudomásul vétele után a közgyülés megválasztotta bizalmi férfiaknak *Apponyi* Sándor grófot és *Rézler* Györgyöt. Ezt megelőzőleg a *Magyar borermelők orsz. szövetkezete* tartotta meg közgyülését *Ágoston* József kir. tanácsos orsz. képviselő elnöklete alatt. Ugy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság ez évben is lemondottak az őket megilletö jutálékról. A jelentés felemliti, hogy az igazgatóság a szövetkezet ujjáalakitásával, illetve szélesebb alapokra fektetésének kérdésével foglalkozik. Mint eddig, ugy az elmult évben is a szövetkezet az üzleti szempontokon kivül a hazai borermelés érdekeit fokozottabb mértékben szolgálni és igy a kormány ez irányban intencióinak is megfelelni igyekezett. Nevezetesen a szövetkezet ez évben is számosabb esetben rendelkezésére állott magánfeleknek minden dijazás nélkül pinczekezelésük tekintetében, szaktanácsokkal szolgált, boraikat megvizsgálta, megbecsülte, szakközegeket küldött ki kezelés végett stb. — E mellett a mintapinczébe felvett magángyakornokokon kivül már a hetedik évben részesiti az állami felsőbb borászati és szőlőszeti tanfolyam hallgatóit gyakorlati kiképzésben. A közgyülés felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a szövetkezet ujjáalakitására vonatkozó előmunkálatokat saját hatáskörében tegye meg és az eredményről a kifejlendőkhöz képest annak idején tegyen jelentést. Ezzel a közgyülés véget ért.

— **A Bessenyei-szobor leleplezése.** Kedden leplezték le Nyiregyházán Bessenyei Györgynek, nemzeti irodalmunk egyik leglelkesebb ujjáteremtőjének emlékszobrát. A megye tisztelte meg a szoborral szülöttének emlékét, de az ünnep mégis az egész országé, a mint arról a megjelentek diszes sorozata is fényesen tanuskodott. Nemcsak Nyiregyháza, nemcsak Szabolcsmegye vette ki részét az ünnepből, hanem maga a kormány is, melynek képviselője szintén ott volt tudományos, irodalmi, közmüvelődési, stb. intézeteink küldötteinek sorában. A közoktatásügyi miniszteriumot Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos, az Akademiát Beöthy Zsolt, a Kisfaludy-Társaságot és a Petőfi-Társaságot Bartók Lajos, a Nemzeti Muzeumot Erdély Pál képviselte, mig a debreczeni Csokonay-Kör s a debreczeni itélőtabla képviseletében Széll Farkas táblai elnök volt jelen. Ott voltak a rokonok, a budapesti Ujságirók Egyesületének és az Otthonnak képviselői is. A magyar királyi testőrséget négy teljes diszbe öltözött gárdista, Barcsay József, Király Béle, Mitecsky Kálmán és Schlichter Gyula képviselte. A ünnepélyes vármegyei közgyülés után, melyet Feilitzsch főispán Bessenyei érdemeit méltató beszéddel nyitott meg, a szobor elé vonult a közönség. Mikecz János alispán lelkes beszédben mondta el a szobor történetét. Az utolsó szavak után lehullott a szoborról a lepel s ott állott a közönség előtt Bessenyei hatalmas ércalakja, melynek talapzetára egymás után rakták le koszorúikat a testőrség, az Akadémia, a Kisfaludy-Társaság a Petőfi-Társaság, Csokonai-Kör, stb. s a különböző tanintézetek, egyesületek és kaszinók küldöttei, valamennyien egy-egy rövid beszéd kiséretében. A leleplezés után a szabolcsi muzeum megnyitása következett. Délután két órakor a Korona-szállóban fényes lakoma, este pedig a szinházban diszelődás volt, melyen Márkus Emilia helyett, ki nem utazhatott le az ünnepélyre, Fáy Flóra, a debreczeni szinház tagja szavalta el Váradi Antal ünnepi költeményét.

— **A komáromi sikkasztót elfogták.** Lapunk legutóbbi számában ugy emlékeztünk Toth Benő komáromi pénztárnok rablógazdálkodásáról. A „nagyságos ur" tudvalevőleg azt irta a győri rendőrségnek, hogy öngyilkossá lesz. De nem lett. Tegnapelőtt éjjel a MÁV. győri pályaudvarán egy gyanus viselkedésü embert láttak, a kinek külseje megegyezett azzal a személyleirással, melyet a komáromi rendőrség Tóthról kiadott. Az ismeretlent igazolásra szólitották fel, a mire kiderült, kogy ő megszökött komáromi sikkasztó. Tóthot a rendőrségre kisérték, a hol elmondta, hogy Révfalun beleugrott a Dunába, de ismét kiuszott. Az volt a szándéka, hogy Ácsra utazik és ott agyonlövi magát. A mikor kikutatták, találtak is nála revolvert és a következő levelet, mely Ács község birájának volt czimezve:

„A község érdemes birájának, Ácson. Sorsom itt ért utol. Önkényüleg oltom ki életemet. Nevem Tóth Benő, komáromi vagyok. Kérem, mellőzzék az orvos rendőri vizsgálatot, mielőtt azonban eltemetnének személyazonosságomat sziveskedjék a komáromi városi rendőrkapitányi hivatal közben jöttével megállapitani. Isten legyen velünk." — A sikkasztót átadták a győri ügyészségnek.

— **A Krivány-ügy folytatása.** Az aradi nagy sikkasztó ügyében az aradi lapok ma érdekes hireket közölnek.. Az egyik az, hogy Aradmegye vezetői Szathmáry Gyula alispán, Vörös Vidor főügyész és Pécskán Sándor árvaszéki elnök, kiket a megye közigazgatási bizottsága már visszahelyezett állásukba, lemondottak, mert Széll Kálmán miniszterelnök abbeli szándékáról értesültek, hogy az ellenök inditott fegyelmi vizsgálat kapcsán hivatalvesztésre itélte őket. A lemondás hirére a megye kösigazgatási bizottsága bizalmas jellegü értekezletet tartott Fábián főispán szobájában s hir szerint elhatározta, hogy a lemondásokat nem fogadja el, hanem a belügyminiszterhez fölterjeszti azzal a kéréssel, hogy helyezze vissza hivatalába a három főtisztviselőt. Az aradi lapok másik hire szerint a szikkasztás ügyében is váratlan fordulat következett be. Rájöttek, hogy Krivány hamis nyugtákkal s utalványokkal is igen nagy összegeket sikkasztott el, ugy hogy az eddig megállapitott hiány meghaladja a négyszázezer forintot. Az ujabb kutatások valószinüvé teszik, hogy Krivány valahol nagyobb összegü pénzt rejtett el, azért is most a vizsgálat minden igyekezete odairányul, hogy ennek a rejtett pénznek a nyomait felkutassa. Hétfőn a vizsgálóbiró letartóztatta Jankó János kecskeméti földbirtokost, aki nemrégiben még Aradon lakott, kedden délután azonban ismét szabadlábra helyezte.

— **Bukaresti magyar egylet.** Bukarestben, mint tudositónk irja, ujabb egyesület alakult betegsegélyző és közmüvelődési egylet czimen. Az egyesületnek Bulevard Schitu Magurén 27 sz. a. van a helyisége. Az egyesület alapitó tagjainak névsora a következő: Ádám István, Ádám Istvánné, Balázs István, Botos József, Bernát József, Beke János, Borbándi János, Bene Imre, Bene Róza, Császár Jula, Dimén Sándor, Deák Gustáv, Gökkler István, Görffy András, Gajdácsi Béla, Erős Dénes, Erdös János, Ferencz Lajos, Finta András, Ferencz Lajosné, Farkas Sámuel, Ferencz Sándor, Fonagy József, Timár János, Fidesz Jánosné, Horváth Gergely, Horváth Sámuel, Illie Flesereszku, Kovács Lajos, Kádár István, Kocsis József, Kovács János, László Elek, László Elekné, Márk Dénes Márk Dénesné, Nagy Róza, Nevoszelszki Alajos, Oszkár Schauper, Propper Viktor, Pap Sándor, Román János, Román Mihály, Román Simon, Román Ferencz, Román Mihályné, Rácz István, Simon János, Simcsik Ferencz, Szabó Miklós, Szabó Sándor, Szabó Johanna, Urszula Béla, Ujvári Gyula, Urszula Viktor, Ütő András, Ürmösi Sándor, Vizvári Ignácz, Virág Jenő.

— **Országos központi sporttelep.** Nevezetes alkotás tervéről olvasott fel egy javaslatot Aczél Béla br., a Park-Club megteremtője a napokban. Az *„Országos központi sporttelep"*-re vonatkozó javaslatát ismertette. E sporttelep két millió tőkével 250 hold területen a budapesti városliget közelében a Csömöri-uton létesülne. A felolvasásnál a kultuszminister is jelen volt. Előadó tervét igy ismerteti:

Mig Angliában a nemzeti erő alapjának a faj fizikai erejét tekintik, mert a jól kifejlett, erőteljes szervezet nagyobb és több testi és szellemi munkára képesit, addig nálunk sajnosau kell tapasztalnunk, mennyire elhanyagolják az ifjuság testi nevelését. Horánszky Nándor — jegyezte meg a báró — a konyhába s a fütéshez szükséges fát mindig maga szokta fürészelni.

A nagy magyar társadalmat csak valami hatalmas, tetszetős és csábitó dolog által nyerhetjük meg a festedzó sportoknak. Kétszázötven holdnyi óriási területen emeljünk egy nagyszabásu lehetőleg tökéletes, kényelmes és pompás sporttelepet, a hol egyképp töltheti kedvét a versenyző és a néző, a hol minden rangu és rendü ember egyképp elmulathat, a hol a sport minden ága otthont talál, legyenek versenyek, dijak, ünnepélyek s a nézőkből lassankint küzdök lesznek!

A telep közepét, elipszis-alaku óriási verseny foglalná el, kétszerakkora, mint a lóversenytér. Ezt köröskörül az indus és japán berkek regényes pavillonjai környeznék, a terrászok végtelen sokaságával, a melyekből magasabb alapu szalónok nyilnának, ugy hogy a terrászok s a nyitottetejü szalónok mintegy tribünül szolgálnának. És a számtalan erkélyek és szalónok e végtelen sokaságában helyezkednék el egy-egy társaság, s mig lent a pályán folyó versengések szines és izgalmas perspektivája egyetlen tekintetre a néző elé tárulna, kényelmes ülőhelyén, akárcsak egy magánszalónban, uzsonáját fogyasztaná a közönség.

Minden egyes sportágnak megvolna a külön tere, a sportegyesületek külön pavillonokban kapnának otthont, hol öltöző- és társaszobák s egyesületi irodák volnának. Egészen külön pavillont kapnának az ujságirók, dolgozó-, olvasó- és játék-szobákal és szalonokkal; szabad és fedett fürdőket rendeznének be meleg- és hidegvizü medenczékkel. Külön épülete lesz a vivás-, athletika-, kerékpár-, lawn-tennis-, foot-ball-, krikett-, czéllövés-, palamblövészet-, uszás-, csónakázás-, regatta-sportoknak, télen szánkaversenyeknek s mind e sportágak fejlődését versenyek rendezésével, dijak kitüzésével, totalizatörökkel lehetne előmozditani. A fiatalságot az egész országból versenyekre gyüjtenék össze évenkint többször s igy eljönne az az idő, hogy mint Angliában, nálunk is nem az volna a legnagyobb szégyen, a mi diákot érhet, hogy talán egy tárgyból megbukott, hanem az, hogy a versenyeken leteperték. Mindez körülbelől 2 millióba kerülne; a felveendő kölcsönt a 25 frtos tagsági dijakból s a napi bevételekből törlesztenék.

— **Szépirásu** fiatal ember, ki már több évig volt irodákban alkalmazva, alkalmazást keres, vagy bárminemü irodai munkára. Czim a kiadóhivatalban.

— **Ovácziö.** A kolozsvári orth. izraelita hitközség ovácziót rendezett Smiel Dávid elnökének, ki az utolsó napokban névtelen hirlapi támadásoknak volt kitéve. — A hitközség körében bizottság alakult, mely elhatározta, hogy elnökéhez bizalmi iratot intéz. Az iratot, mely 200 adófizető hitközségi tag által aláiratott, tegnap délelőtt egy 7 tagu bizottság nyujtotta át az elnöknek. Dr. Rudas Gerő üdvözölte Smiel elnököt. — Elnök megköszönte a szivélyes ovácziót.

Gyászrovat.

Veress Ignáczné, szül. kővári Csonka Berta Tordán meghalt.

Közönség köréből.*)

Nyilatkozat.

Geng Ákos mü-lakatos ellen, a ki vizvezeték és csatornázási munkálatokkal is kezdett foglalkozni s az ebbeli munkálatokat az én házamon kezdette gyakorolni, a vezetékek hibás beállitása s egyéb mulasztások miatt az „Ellenzék" nyilttérében panaszos kifejezéseket használtam.

A Geng Ákos ur által okozott tetemes károk miatt a járásbiróságnál is orvoslást kerestem s a biróság a szakértők egybe hangzó vallomásai alapján 454 frt 70 kr. kártéritésre itélte el Geng Ákos urat.

Viszont Geng Ákos ur ellenem, néhány, az „Ellenzék"-ben használt kifejezésemért sajtó pert inditott.

Miután a kir. járásbiróság az anyagi elégtételt részemre megitélte, az erkölcsi elégtételt pedig a t. szakértők és t. lakóim azzal kiszolgáltatták, hogy irásban konstatálták, mikép tetemes káraimat és sok kellemetlenségeimet mind a vizvezeték és csatornázás szakértelem nélküli berendezése okozta, most a tárgyalás előtt ezennel kijelentem, *hogy becsületében Geng Ákos urat érinteni nem óhajtottam*, akkor, a midőn ellene, mint a magam és lakóim bajszerzője ellen a sajtóban kifakadtam, czélom nem Geng Ákos ur becsületének megsértése, hanem csak az volt ama nyiltéri közleményekkel, hogy a házamnál felmerült tenger kellemetlenségek és károsodások viselésétől polgártársaimat megóvjam.

Rucska Lajos.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék" táviratai, telefon tudósitásai és sürgöny-levelei.)

A király Budapesten.

Budapest, május 12.

Ő Felsége a király szombaton reggel érkezik Gödöllőről ismét Budapestre s nyomban Rákosra megy a csapatszemlére. Szombaton délután ő Felsége visszatér Gödöllőre, hétfőn reggel azonban ujra a budai várlakba érkezik, a hol kihallgatásokat ad, s szerdán délutánig időzik ott, a mikor elutazik a Lajtha melletti Bruckba, a hova az nap este 8 órakor érkezik.

Áradás.

Balassa-Gyarmat, május 11.

Az alispáni hivatalnak tegnap Losonczról táviratilag nagy viz érkezését jelentek. Az Ipoly csakugyan erősen áradt és éjjelre az ipolyparti városrészt már veszély fenyegette. A tüzoltó őrséget kirendelték szivatytyuival és házakban szerencsére nem esett kár. Losoncz és Párkány-Nána között az árviz miatt tegnap este óta szünetel a vonatközlekedés. Az éjjel végre elállt az eső és ma szép idő van.

A kongrua.

Nagy-Szeben, május 11.

Müller püspök augusztus 19-ére összehivta a Magyarország erdélyi részeiben lévő ágostai hitvallásu evangélikus országos egyház-gyülését. A gyülésen egyebek között a lelkészi jövedelmek kiegészitéséről szóló 1898. évi XIV. törvényczikket fogják tárgyalni.

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

A Dreyfus-ügy.

Páris, május 11.

A revizió hivei tegnap este tartott gyülésükön olyan határozatot hoztak, a melyben Picquart szabadonbocsátását követelik.

Bántalmazott miniszter.

Szófia, máj. 11.

A választási küzdelem lezajlása után most utólag egyes jelenetek tudódnak ki, a melyek igazolják, hogy az ellenzéki választókat nem kis mértékben megfélemlitették. Igy Sztoilov volt miniszterelnök, ki nagyfoku betegsége daczára körutat tett a választó kerületekben, a kormánypárt részéről nem egyszer tettleges bántalmazásoknak volt kitéve. A hol csak megjelent, macskazenével fogadták. Fillippopolban arczába köptek. Várnában követ hajitottak feléje. De az ellenzék más embereivel szemben sem voltak kiméletesebbek. Számos ellenzéki választó nem is merte szavazati jogát gyakorolni.

Dohánygyári munkásnők adója.

Budadest máj. 12.

Tavaly óta a m. kir. dohánygyárakban alkalmazott munkásnőktől hetenként pár krajczárt mindig levonnak jövedelmi adó czimen. A levonás a pénzügyminiszter egy rendeletén alapszik. Ezen levonás már eddig is sok elégedetlenkedésre adott okot. Mint a „Kel. Ért." jelenti, a jövő hó elejétől a miniszter akként fog könnyiteni a munkásnők sorsán, hogy az adó czimén levont összegeket a kerületi betegsegélyző pénztárnak adja át a kincstár, mely pénztárnak eddig a dohánygyári munkásnők nem voltak köteles tagjai.

Fejérváry Géza báró mentője.

Budapest, máj. 11.

1880-ban történt a község vidékén tartott őszi hadgyakorlatokon, hogy báró Fejérváry Géza akkor még alig másfél éves tábornok, kiséretétől külön válva, magánosan neki vágott egy lankás darab oldalnak, a mely mögött a bécsi vasutvonal sinpárja huzódott. A vágtató paripa Fejérváry alatt megbotlott s a lovas oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy vállpereczét törte. Ott maradt a földön, a ló pedig tovább iramodott. — Az ezred küldöncz-altisztje látta a távolból a jelenetet. Minden gondolkodás nélkül odavágtatott s a megsérült báró Fejérvárynak ő nyujtotta az első segélyt, — ki a küldöncz altiszt Cser Gyula huszár őrmester volt, a ki később a pécsi rendőrséghez került s ott is, mint kötelesség tudó, pontos és lelkiismeretes altiszt, — rendőr szakaszvezető, — szolgált egész mostanig. Az egykori deli huszár őrmester, a derék rendőr altiszt most Pécsett hirtelen elhunyt s pályatársai s a nagy közönség részvéte mellett helyezték örök nyugalomra. — A végtisztesség tételen megjelent Vaszary főkapitány, a rendőrtisztviselők, a rendőr legénység és a tüzoltóság is, melynek Cser Gyula szintén buzgó tagja volt.

A bácsi püspökválasztás.

Budapest, május 12.

Karlóczáról jelentik, hogy az egyházi kongresszus állandó választmánya, Nikolics Miron, patráczi püspök inditványára, Zmejanovics püspökőt, ez ellene vezetett vizsgálat alapján, az egyházmegyei igazgatás vezetésére megbizhatatlannak és képtelennek nyilvánitotta.

A választmány ennek következtében fölterjesztést intézett a zsinathoz, melyben a Zmejanovics püspök elmozditását kéri.

Országgyülés.

Budapest, május 12.

Egy heti pihenés után ma ujra megnyiltak az országház kapui. Érdeklődés azonban a gyülés iránt semmi sem volt, mert a képviselői padok csak ugy kongtak az ürességtől.

Az ülésen különben felolvasták a főrendiház üzenetét a kuriai biráskodás elfogadásáról.

A napirend előtt Pichler Győző felelt Széll legutóbbi, Bajorországot védő felszólalására.

Adatokkal bizonyitja, hogy Bajorország 1853 óta folyton megszegi a dunai szerződést.

Tiltakozik Széll rendreutasitása ellen, mely az elnök joga.

Széll feleli, hogy kötelessége volt.

Ezután Széll inditványozza, hogy hétfőn tárgyalják a házszabály reviziót.

Ezzel az ülés álmos hangulatban véget ért.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 12007—898 tlkv. 438. 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. Törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Visza Mária férj. Gazda Gáborné és Visza Teofilnak özv. Ureutz Filon végrehajtást szenvedő elleni 33 frt 75 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést a kolozsvári kir Törvényszék, kolozsvárvidéki kir. járásbiróság területén levő Bonczhida községben és határán fekvő és a végrehajtást szenvedő nevén felvett bonczhidai 81 számu tljkvben A I 1—4, 6, 8—10 rdsz 262_1, 262_2, 263, 797, 808, 842, 1325, 1326, 1327, 1585, 1620, 1621 hrsz. ingatlanokra 546 frt becsértékben — mint ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi **május hó 17. napjának délelőtt 9 órájakor** Bonczhidán a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1 én 3333. sz a. kelt I. M rendelet §§-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni — avagy az 1881. évi LX. tcz. 170. §. értelmében a bánatpénzének a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. tvszék mint tkvi hatóság, 1899 január hó 3.

Dr. Szentkirályi Gyula
kir. tvszéki biró.

449—1899. 436. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbiróság 1899. évi VII. 1198_1 sz. végzése következtében Tompos Ignácz kolozsvári ügyvéd által képviselt Ferenczi Márton javára Almási János kolozsvári lakos ellen 62 forint 50 kr. és járulékai erejéig 1898. évi deczember hó 29-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 459 frt 60 krra becsült következő ingóságok u. m. szobabeli butorok, kocsik, lovak és egyébb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbiróság 1898 évi VII. 1198_2 számu végzése folyián 62 frt 50 kr. tőke-követelés, ennek 1898. évi szeptemb. hó 1. napjától járó 6% kamatai $^1/_3$% váltódij és eddig összesen 22 forint 23 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Kolozsvárt, külközép-utcza 98. sz. a. végreh. szenvedő lakásán leendő eszközlésére 1899. évi **május hó 13.** napjának délután 3 órája határidőül kitüzetik, és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107—108. §§-sa értelmében a legtöbbet igérőnek, becsáron alól is eladatni fognak.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t cz. 108. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi május hó 1. napján.

Dupschek Ignácz
kir bir. vghajtó.

Legtökéletesebb arctisztitó- és szépitő szer:
Akáczfa arcz créme 1 frt. Akáczfa szappan 50 kr.
Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik csuz és köszvény ellen a

REPARATOR!

A szt. Rókus kórházban 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást idézett elő. Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr.

Köhögés és rekedtség ellen páratlan szer a rendkivül kellemes izü és teljesen ártalmatlan szerekből készült u. m. hársfavirág, hársfaméz és czukorból készült Hársfa-méz czukorkák, melyeknek doboza 25 kr.

Ezen szerek utánzatok ellen törvényesen védve vannak.

Főraktár: **Kriegner György** Korona gyógyszertára:
Budapest, VIII. Kalvintér. Kaphatók a gyógyszertárakban. 34 1—1

Káhán Nátán Samu

szesz nagykereskedő likör- és rumgyáros a Temesvári „Gyártelep" sörfőzdéjének erdélyrészi főraktára
Kolozsvárt, Belközép-utcza 21. szám.
Telefon 77. szám.

A városi pótadó bérletében történt bérlő változás következtében kötelességemnek tartom az italmérő urakat minden félreértés kikerülése végett tisztelettel tudatni, miszerint a már hét év óta Belközép-utcza 21. szám alatt fennálló

szesz nagykereskedést, likör- és rum-gyárt

jóval megnagyobbitva továbbra is fentartom, a hol is a szeszes és édesitett italok megadózva lesznek kiszolgálva, ugy, hogy t. vevőimnek az italok megadóztatásával semmi dolguk nem lesz, valamint ezen megadóztatás, illetve kiszolgálás eltekintve a mennyiség nagyságára a legkisebb mennyiségtől a legnagyobbig fog eszközöltetni, a már ismert kitünő minőségben és szolid árak mellett!

Hogy igen tisztelt vevőimet mindenféle italokkal elláthassam, sikerült az általános jó hirnévnek és közkedveltségnek örvendő Temesvári Gyártelep sörfőzdéjének erdélyrészi

kizárólagos eladási jogot megnyernem,

mely által azon kellemes helyzetben jutván, hogy t. vevőimet naponta friss töltésü és eredeti palaczkozott valamint hordó sörrel elláthatom a legkedvezőbb árak mellett,

Törekvésem oda fog irányulni, hogy nagyrabecsült vevőimet ezentul is a legkedvezőbb előnyökben részesithessem.

Az eddig irántam tanusitott bizalmukat továbbra is szabad legyen reménylenem.

Kitünő tisztelettel

Káhán Nátán Samu.

Megrendelések a következő táv-beszélőkön is eszközölhetők: Saját üzlet Unió-utcza 12. szám távb. 421. Saját üzlet nagy-utczai vámház. távb. 224. Rozenfeld Mihály Széky-palota távb. 416. Kolb Adolf Lázár utcza 21. távb. 265. Magyar király kávéház Külmonostor-u. távb. 396. Selinger Simon Kolozsmonostor távb. 336. 435. 2—7.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagyhid utcza 3 szám alatt** Kolozsvárt ezidő szerint **legszebb mintákkal dusan berendezett**

szobafestő és mázoló-üzletet

nyitottam. Elvállalok minden a szakmába vágó munkát, u. m. **szobák, lépcső-házak, disztermek és templomok festését** a legszakszerübb kivitelben s a legjutányosabb árban.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.

Midőn mindezt a n. é. közönség b. tudomására hozom, kérem kegyes pártfogásukat, szives rendelésöket várva maradok

Kiváló tisztelettel

Keresztes Aladár,
szobafestő és mázoló.

394. 5—0

KERÉKPÁROK!

125 FORINTTÓL * * * * 300 FORINTIG!!

Csakis elsőrangu és elismert minőségü gyártmányok.

Raktáron:

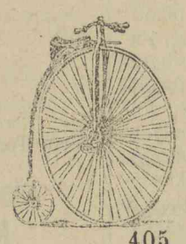

ADRIA	NORICUM
SCHLADITZ	láncznélküli kerék!!
PEUGOT	CHAMPION
BEESTON	PATRIA

405. 7—* **kerékpárok!**

Continental-gummi erdélyrészi vezérképviselősége.

Kényelmes fizetési föltételek.

Kerékpár felszerelések nagy raktára

Kerékpár-iskolámban,

a **torna-vivoda zárt kerthelyiségében,** mely a legkényelmesebben van e czélra berendezve, **a kerékpározast 2 frt** tandij mellett, a legrövidebb idő alatt bárki megtanulhatja.

Nagy mekanikai mühely. — Tüzemailirozás és nickelezés!

GROSZ FRIGYES

Nagyvárad Bazár-szoros. **Kolozsvár** Főtér. **Besztercze** Fa-utcza

---

Baleset ellen biztositó intézet

intelligens és a jobb körökben járatos

Üzletszerzőt keres

az erdélyi részekre fix fizetés mellett.

Ajánlatok **„Baleset biztositás"** czim alatt az „Ellenzék" kiadó-hivatalába küldendők. 440. 1—2

Butor eladás.

Elárusitjuk a volt Wittmann és Rindt-féle butor üzletben (Unio, Belmonostor-uteza 9. szám alatt) levő

ÖSSZES BUTOROKAT,

mit a tisztelt közönség figyelmébe ajánlunk.

437. 1—2 **Weisz Lajos és Ignácz.**

Kut szivattyuk és épitési szivattyuk!

Kolozsvári vizvezeték- és csatornázási-vállalat

Bányai K. és Társai bejegyzett czég.

Iroda, mühelyek- és raktárak:

Kolozsvár, főtér 18. szám. Telefon 324. szám.

Elvállalunk ugy helyben mint vidéken is, magánházakban, uradalmak és kastélyokban a legujabb modern kivitelben, a legmesszebb menő müszaki berendezéseket, bármily nagyságban, valamint a régebben berendezetteknek a mai kor szerinti átalakitását és javitását teljes garantirozás mellett a legolcsóbb árakon.

Létesitünk fürdő-telepeket, egészségügyi berendezéseket a legujabb találmányok szerint, klosetteket, fütés és világitási készüléket, melegviztelepeket, vizkutatásokat, furatásokat és alagcsöveztetéseket a saját rendszerünk szerint.

Készitünk tüzoltó fecskendőket, felszereléseket, szivattyukat, kézi és kerti fecskendőket minden alakban és nagyságban.

A legelsőrangu gyárakkal levő előnyös összeköttetéseink folytán a legjutányosabb árak mellett vállalkozunk és szállitunk.

Költségvetés és tervezeteket dijmentesen készitünk ugy a helyi mint vidéki t. megbizóinknak.

Kérve kiterjedt vállalatunknak pártfogását és becses megrendeléseit.

Kolozsvári vizvezeték és csatornázási vállalat
Bányai K. és társai

289. 1—20. Kolozsvár, főtér 18 sz. Telefon 324 szám.

Vizvezetéki berendezések! Csatornázási berendezések!

Tüzoltó fecskendők és felszerelések!

PSERHOFER J. vértisztitó labdacsai,

azelőtt **„általános labdacsok"** név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség** s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajoknál is: igy **sápkórnál,** idegességből származó **fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők. — Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban Bécsben, I., Singerstrasse 15. szám alatt** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára **21** kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik **1** frt **5** krba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag **1** frt **25** kr., 2 csomag **2** frt **30** kr., 3 csomag **3** frt **35** kr., 4 csomag **4** frt **40** kr., 5 csomag **5** frt **20** kr. és 10 csomag **9** frt **20** krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással, fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

A számtalan hálairatból, melyet a labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 20-án.

Tisztelt Pserhofer ur!
Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön fölülmulhatlan vértisztitó labdacsaiból, utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsai csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 19-én.

Tekintetes ur!
Isten akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak.

Knificz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legtöbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur!
Alólirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. október 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csak is az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi fű-liqueur. Bernhard W. O.-tól, Bregenzben. $^1/_1$ üveg 2 frt 60 kr., $^1/_2$ üveg 1 frt 40 kr., $^1/_4$ üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzsam, Pserhofer J.-től, egy üveg 50 krajczár.

Fagybalzsam, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 krajczár. Bérmentve 65 kr.

„Stoll"-féle Kolapraeparatumok, kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknél.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., $^1/_4$ liter 85 kr.

Golyva-balzsam, Pserhofer J.-től, kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszenczia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-től, megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifűnedv, Pserhofer J.-től, egy ált. ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes vagy gyuladt mell, vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-től. Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntettetik.

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel" **Beos, I., Singerstrasse 15.**

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.